

SƠ KÍNH TÂN TRANG

Edward Munch

HỒ THỊ NGỌC TRANG

“If a writer falls in love with you, you can never die.” (Mik Everett) cũng như đầu đó tôi đã từng nghe câu xúi dại: “Love a truly great poet, and you’ll never die.” Và tôi nhớ lại bài SONNET 18 của Shakespeare.
Sau khi nói chắc nịch mọi cái đẹp đều phù du trong hai quatrains đầu tiên, Shakespeare viết quatrain thứ 3:

But thy eternal summer shall not fade
Nor lose possession of that fair thou ow’st;
Nor shall Death brag thou wander’st in his shade,
When in eternal lines to time thou grow’st;
(Nhưng mùa hạ bất diệt của em sẽ không tàn,
Về kiều diễm em hằng có cũng không mất đi đâu cả;

Thần chết sẽ không dám khoác lác có em lang thang trong vương quốc bóng tối của lão
Khi em cứ lớn mạnh cùng thời gian trong những vần thơ trác tuyệt của anh.)

Và Shakespeare kết lại với cái couplet (2 dòng cuối):

So long as men can breathe or eyes can see,
So long lives this and this gives life to thee

(Chừng nào loài người còn thở hay mắt còn trông thấy,
Chừng nào thơ anh còn sống, nó sẽ ban sự sống cho em.)

Trong HƯƠNG XƯA, Cung Tiến viết: “Vẫn yêu muôn đời nàng Quỳnh Như thuở đó.” Chẳng phải Quỳnh Như bắt tử là nhờ thi sĩ Phạm Thái hay sao? Thời còn đi học, tôi có nhỏ bạn rất xinh và rất thân tên Liên. Nhỏ buồn vì không hài lòng với tên của mình: “Trang ơi, đành rằng Liên là hoa sen, nhưng cũng là con sen, là a hoàn ư? Liên không thích đâu!” Câu lục bát có âm điệu hay nhất trong LỤC VÂN TIẾN: “Kim Liên ơi hỡi Kim Liên/ Đầy xe cho chị qua miền Hà Khê” cũng không an ủi bạn tôi được bao nhiêu... Mãi cho đến lúc tập thơ LIÊN, ĐÊM, MẶT TRỜI TÌM THẤY của Thanh Tâm Tuyền ra đời. Giờ ra chơi, giữa đám con gái ngồi trên bãi cỏ xanh trong khuôn viên trường, hai đứa tôi chúi đầu vào trang sách nhỏ, cùng đọc vừa đủ nghe: Hỡi Liên những Liên và Liên/ Làm thế nào để quên được nhau./ Hạt mưa kia long lanh/ nổi nhớ niềm từ biệt,/ hoàng hôn bàng hoàng màu khói nhạt... (NÓI VỀ DĨ VĨNG) và cái refrain “Hỡi Liên những Liên và Liên” đi xuyên suốt với nhịp hai. Từ đó tôi không nghe bạn tôi than phiền gì về cái tên của nhỏ nữa. Thế mới thấy sức mạnh của thơ hay và tôi đồ rằng người thiếu nữ tên LIÊN trong tập thơ kia sẽ sống mãi.

Trở lại chuyện tình xuyên mấy kiếp giữa Quỳnh Như và Phạm Thái trong SỞ KÍNH TÂN TRANG (Câu chuyện mới về lược và gương), tôi lưu ý điểm đặc biệt đáng tôn vinh của tập truyện thơ này là tất cả cốt truyện, bối cảnh, và nhân vật đều thuần Việt, trong khi các tác phẩm cùng thời (đầu thế kỷ 19) như NHỊ ĐỘ MAI, HOA TIẾN đều lấy tích từ bên Tàu. Thơ KIỀU hay tuyệt đã đành, nhưng cũng có cốt truyện của Tàu. Rất tiếc ít ai nghe và nhắc đến SỞ KÍNH TÂN TRANG vốn trữ tình một vẻ huyền hoặc hiếm có. Khái Hưng cũng viết về Phạm Thái trong TIÊU SƠN TRẮNG SĨ nhưng như một nhân vật lịch sử, một nhà cách mạng là chính. Có chăng trong thơ, nhạc lễ tề đây đó trích câu: “Chí lớn trong thiên hạ không đặng đầy đôi mắt giai nhân” mà thường là không ghi xuất xứ! Hình ảnh thiếu nữ soi gương chải tóc mà không đẹp sao? Ca dao mình có câu rất hay: “Cầm lược lại nhớ đến gương/ Cầm kim nhớ chỉ, đi đường nhớ nhau.”

Hồ Thị Ngọc Trang

* trích từ Blog TRẦN THỊ NGUYỆT MAI